"¿Es posible negar, que un idioma único para todos, dará un fuerte impulso al proceso del desenvolvimiento cultural? No se puede. Entonces, hay que confesar, que es necesaria la difusión de ese idioma". - M. Gorky

ARGENTINA ESPERANTISTO

MONATA
ESPERANTA BULTENO

NOVEMBRO 1926 — N.o 6
Dua Epoko
Sesmonata abono, $ 1.20
Eksterlande, $ 0.50 oro
La redakcio rajtas korekti la manuscriptojn

Adreso por Redakcio kaj Administracio: Str. CARLOS PELLEGRINI 238 - BUENOS AIRES (ARGENTINO)

EL ESPERANTO EN SUD AMERICA

A continuación transcribimos algunos párrafos fos del discurso pronunciado por el Señor Carlos Domingues delegado del Gobierno del Brasil en el 18 Congreso Universal de Esperanto celebrado hace poco en la ciudad de Edimburgo.

Su lectura ha de impresionar sin duda a tolos esperantistas de nuestro país, que lean las siguientes líneas, ya que el apoyo que el gobierno del país vecino dispensa a nuestros colegas allá explica claramente el desarrollo que el Esperanto goza en el Brasil.

No hay duda que si nuestro gobierno compartitera el criterio que al respecto del Esperanto tienen los dirigentes brasileños, éste tendría ya, desde mucho tiempo en nuestro pais el desarrollo que se merece tan magna y provechosa idea.

.. ..

''He de deciros, pues, continúa el orador en Esperanto, que el Gobierno del Brasil, por uno de sus más notables estadistas, el doctor Alfonso Penna, Ministro de Relaciones Interiores. Mandándome aquí, da un nuevo testimonio del alto aprecio en que tiene a a la obra, a que vosotros os dedicáis, a la divulgación de la lengua auxiliar internacional. Es ésta, la cuarta vez que el Gobierno de mi país envía un representante oficial a los Congresos Universales de Esperanto, puesto que ya en el V, en VI y en el VII Congresos el Brasil estuvo oficialmente representado.

''Allá desde el comienzo de la propaganda efectiva del Esperanto en el Brasil, 20 años ha, el Gobierno lo ha auxiliado por diversas formas''.

''Los Congresos Brasileños de Esperanto han tenido siempre el apoyo oficial. El señor doctor Arturo Bernardes, actual presidente de la República hízose representar en el último Congreso.

''El Ministro de Relaciones Interiores presidió personalmente la apertura del 1er. y 7o. de esos Congresos,, en todos los cuales estuvieron representados varios ministros de Estado''.

''Considerables facilidades por parte del Gobierno obtuvo la Comisión organizadora de esos Congresos, tales como franquicias telegráficas y transporte gratuíto. Casi todos los Estados de la Federación se hicieron representar; y los Congresos realizados fuera de l aCapital del país fueron siempre presididos por el presidente de la Cámara municipal de las respectivas ciudades''.

''El presidente de la República sancionó en 1921 una resolución del Parlamento Brasileño, que considera de utilidad pública a la Liga Esperantista Brasileña. En esa ocasión el señor Epitacio Pessoa, entonces presidente de la República, tuvo palabras de la más viva simpatía para con el Esperanto''.

''Hace cinco años, que el Parlamento Brasileño subvenciona anualmente a la Liga Esperantista Brasileña. En esa subvención, como bien lo ha hecho notar uno de nuestros ministros, debemos principalmente una elevada significación moral'.

''Desde 1908 el Esperanto es considerado lenguaje claro en la correspondencia telegráfica''.

El Gobierno ya reconoció la utilidad del Esperanto como elemento de propaganda de las causas brasileñas y así durante la exposición nacional de 1908 e internacional de 1921 empleó la lengua auxiliar internacional en importantes publicaciones''.

''La enseñanza del Esperanto está autorizada en las escuelas públicas, por leyes especiales votadas en Distrito Federal y en los Estados de Sergipe y Río de Janeiro''.

''La Cámara de Diputados apropó un proyecto de ley, instituyendo exámenes oficiales de Esperanto en los colegios secundarios de todo el país''.

''El perfecto de Río Janeiro dió los nombres de ''Zamenhof'' y ''Esperanto'' a dos calles de la ciudad''.

.. ..

''En cuanto a la opinión del grupo intelectual del país, bastaría que, cuando la Liga Esp. Brasileña envió una petición a la Liga de las Naciones, para que ésta diese el apoyo moral al Esperanto, senadores, diputados, el rector de la Universidad, profesores y universitarios; el presidente del Consejo Municipal, altas personalidades del Ejército y de la Armada, directores de departamentos e instituciones públicas, altos funcionarios, médicos, ingenieros, abogados, jueces, periodistas, suscribieron esa petición''.

.. ..

''Queremos, además, estar en contacto directo con las ciencias y las letras de todos los países y queremos que nuestros intelectuales se hallen sin dificultades conocidas fuera de nuestra tierra. He aquí por qué aprendemos el Esperanto''.

.. ..

''Más también favorecemos al Esperanto porque sirve a la paz que es una de las preocupaciones constantes de nuestro país que incluyó el arbitraje obligatorio, tomando consigo mismo el compromiso solemne de no defender su derecho por la fuerza sino cuando los medios pacíficos fueran del todo imposibles''.

'' Y como esa es una de las finalidades del Esperanto, podeis estar seguros de que, también en ese punto nuestros ideales coinciden''.

A TODOS LOS NATURISTAS

No cabe duda que todos los que amamos el naturismo, nuestro deseo y nuestro deber es extenderlo más allá de nuestras fronteras hasta hacer partícipe de esta santa moral a toda la humanidad.

¿Pero como realizaremos esa vasta obra si desgraciadamente existen fronteras y esa diversidad de idiomas que tan difíciles nos hacen las relaciones? El pensamiento indudablemente nos une a través de las fronteras por que para éste nada existe de lo que para noostros es un obstáculo, y así tenemos la armoniosa comunidad de pensamiento.

Ahora para dar forma y vida a lo que abriga nuestro pensamiento necesitamos relacionarnos, entendernos en fraternal armonía para perfeccionar y llevar a feliz término la obra moralizadora; pero nuestro esfuerzo será estéril y nuestra obra incompleta si para realizarla no empleamos un idioma común.

Esta bella oportunidad nos la brinda el Esperanto, esta divina antorcha que vino al mundo por medio del muy querido maestro Dr. Zamenhof que sirve y servirá de guía a todas las ideas libertadoras por ser el más útil, sencillo y perfecto idioma hasta ahora conocido.

He ahí que nuestro imperioso deber es aprender el Esperanto, pues ya son muchas las agrupaciones naturistas que hacen su propaganda por medio de este idioma.

A los que aspiramos a un mundo mejor, de poco nos servirá enarbolar y cantar himnos libertadores. Como dije, nuestra obra será incompleta si para relacionarnos no usamos un idioma común.

G. García.

EL ESPERANTO EN RUSIA

De un tiempo a esta parte varias delegaciones de trabajadores han visitado la Repúblcia del Soviet, una de las últimas en hacerlo fué la "2a. Delegación Alemana de Trabajadores"; Eu grupo de delegados fué entrevistado por el conocido esperantista Sano. Izgur en Kislovodsk (Kaúcaso).

El delegado Karber presidente de la delegación se quejó de las grandes dificultades con que tropezaban en su cometido debido a la gran diferencia en los idiomas. Al regresar dicha delegación de Kiaslovodsk, enviaron la siguiente nota:

"Al Camarada Izgur, miembro de la Comisión Internacional de S.A.T.

"Viajando a través de Rusia para estudiar la situación creada por la revolución de la clase trabajadora de ese país, constatamos que, un idioma extranjero es siempre una gran dificultad para la plena intercomprensión y el recíproco intercambio de ideas. Entonces es necesario que los trabajadores aprendan y difundan el idioma internacional Esperanto, puesto que en él está la llave para la intercomprensión de los trabajadores del mundo.

"El Esperanto es para el proletariado un instrumento de incalculable potencia para la unión y la lucha por los altos ideales del socialismo".

Fritz Karber, presidente de la "2a. delegación Alemana de trabajadores". Sigfrid Euge, miembro de la delegación.

Kislovodsk, 5 Sep. 1926".

EL ESPERANTO EN LOS CONGRESOS INTERNACIONALES

El 6o. Congreso Demócrata Internacional Pacifista, reunido en Bierville del 15 al 25 de Agosto, aceptó una resolución por unanimidad en favor del idioma auxiliar internacional Esperanto.

Se notaba entre la concurrencia, un fuerte grupo de esperantistas, los cuales demostraron prácticamente las ventajas y utilidad del Esperanto en los congresos internacionales.

Un caso similar ocurrió en el Congreso de la "Unión Pro-Paz" en Oberammergan (Alemania), celebrado del 13 al 20 de Agosto. Entre los numerosos concurrentes de Hungría, Bulgaria y Yugoeslavia, muchos de los cuales no conocían lo suficiente alguno de los idiomas oficializados para el congreso, han usado el Esperanto para comunicarse con los congresistas.

I. E. S.

EL ESPERANTO Y LA RADIO

Todos los domingos, el Sano. Javoronkok efectúa transmisiones en esperanto con alcance a toda Europa por medio de la estación Mosku de Komintern (1450 m.)

de 8 h. 30 a 9 (Hora Greenwick) se dicta un curso de Esperanto.

—Hasta Ahora 83 estaciones de Radio transmiten regularmente cursos y conferencias en y sobre Esperanto.

PRI LA SUDAMERIKA KONGRESO

Raporto de la Ĝenerala Eksterordinara Kunveno

La 31a. de Oktobro t. j. A. E. A. efektivigis Eksterordinara Ĝenerala Kunveno por pritrakti nia pozicio rilate la 2a. Sudamerika Esp. Kongreso kaj aliaj aferoj.

Malfermis kaj prezidis la kunsido Sro. G. B. Lopez, informante al la kunsidantaro la stato de niaj rilatoj kun la cetetraj sudamerikaj organizaĵoj rilate tiu afero. Post libera diskutado la ĉeestantaro decidis aprobi la klopodojn de la C. K. kaj deklaras: Laŭ la informo de la Ĝen. Sekretario kaj konsiderante ke la 2a. S. E. K. estas ne realigebla pro manko de kunlaborado de Ĉilia kaj Paragvaja organizaĵoj kaj rilate Brazilio oni rimarkas ke la kondiĉojn postulitajn por sin reprezenti ĉe la Kongreso estas ne plenumeblaj por la L. K. K. Antaŭ ĉi tiuj faktoj la Ĝenerala Eksterordinara Kunveno decidas: Nuligi la rezoluzion de la 1a. S .E. K. en Montevdeo pere kiun A. E. A. devigis organizi 2an. Kongreson ĉe Buenos Aires dum la unuaj tagoj de Januaro de 1927, prokrastigante tiun daton ĝis kiam la cirkonstancoj permesu realigi tiun gravan sudamerikan kunsidon.

La prezidanto voĉdonigas tiun resoluzion kaj ĝin estas aprobita unuanime.

—Laŭ propono kaj raporto de Sro. Corral estis kreita nova kategoría ĉe la menbraro de A.E.A., tiu kategorio estas titolita "Simpatiano", pagas $ 0.50 monate arg. mono ricevante senpage la bulteno.

ESPERANTA FAKO

ESPERANTISMO

Ĉiu privata esperantisto povas havi tiajn konvinkojn aŭ fari tiajn agojn, kiajn li volas, kaj ni ne respondas por liaj konvinkoj nek agoj, kiel li ne respondas por niaj. Li povas esti la plej granda egoisto, genta ŝovinisto, malamanto de homoj aŭ eĉ la plej malnobla krimulo, kaj se li nur uzas la lingvon Esperanto, ni ne povas malpermesi al li nomi sin Esperantisto. Sed se li volas veni al esperantista kongreso, aŭ se li volas aliĝi al ia alia institucio, kiu portas la verdan standardon, tiam la afero ŝanĝiĝas Tiam li venas en landon, kiu havas siajn apartajn morojn kaj principojn.

En Esperantujo regas ne sole la lingvo Esperanto, sed ankaŭ la interna ideo de la esperantismo; en Esperantujo regas ne sole la oficiala ĝenerala esperantismo,—tie regas ankaŭ io alia, io ĝis nun ankoraŭ ne precize formulita, sed tre bone sentata de ĉiuj esperantistoj— tie regas la verda standardo!

Kiu estas la verda standardo? Se por iu komercisto kiu uzas Esperanton nur por vendi siajn komercaĵojn, aŭ por iu sportisto, kiu uzas Esperanton nur por amuzigi, nia standardo estas simpla signo de nia lingvo, simpla interkonsentia dekoracio por niaj kongresoj kaj institucioj— ni, Esperantistoj-batalantoj, certe vidas en nia standardo ion alian: ĝi estas por ni io sankta, ĝi estas la signo, sub kiu ni marŝas al nia paca batalado., ĝi estas la voĉo, kiu konstante memorigas al ni, ke ni laboras por Esperanto nur tial, ĉar ni esperas, ke ni pli aŭ malpli frue, eble post multaj jaroj.

Sur neŭtrala lingva fundamento,
komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.

L. L. Zamenhof

PRI MODESTECO

Nenio estas pli ridinda ol vanteco. Tio ĉi estas tiel vera, ke, se oni prezentigus vantulojn en kinematografo aŭ imitus ilian afektitan voĉon en gramofono, ili mem ekridus. Se oni honorus iun nur pro lia merito, vanteco baldaŭ formortus. Korteganoj, nobelaj titoloj, ordenaĵoj kaj flatoj kaŭzas multe da malbono sur tiu ĉi kampo.

Ofte estas malsaĝeco sin kredi pli lerta ol aliaj. Precipe ĉe bonuloj, la scio ne tiel rapide montriĝas. Multaj estas pli kleraj ol ili ŝajnas. Oni ne forĵetu sin, sed oni ankaŭ sin ne rimarkigu. Plej bona rimedo kontraŭ vanteco estas interkomunikado kun aliaj. Soleco edukas grandajn pensantojn, sed ankaŭ vantulojn.

Pri nenio oni havas kaŭzo esti fiera krom pri bona karaktero, sed, se oni fieras ĝin, la merito je ĝi malvaloras. La vantulo fieras sian konon, sian nomon, sian titolon, sian oficon, sian devenon, la meritojn de siaj praavoj, sian monon, siajn konatojn aŭ sian aspekton, sed forgesas, ke ĉio ne rilatas al lia merito. Se la vantuloj scius, kiel ĉiu elkonas kaj priridas ilin, ili ne plu estus vantuloj. Altaj oficoj estas danĝeraj por la karaktero, ĉar ofte ili forprenas la modestecon. La vantulo opinas, ke li pligrandiĝas kiam pli alten grimpas. Li forgesas, ke nur lia piedestalo pligrandiĝas.

La pedantulo ignoras ĉiun, neniun salutas unue, ne permesas, ke iu marŝu dekstraflanke aŭ antaŭiru, kontraŭdiras ĉiun kaj ne povas toleri kontraŭdiron. Li ĉiam plej multe parolas. Li levas la ŝultrojn, kiam iu rezonas. Li ekstaras, kiam iu debatas. Li ne konversas, li donas lecionon. Ĉion li pli bone scias. Li ĉiam estas prava. Neniun li konsideras superiora. Plimaljunajn li konsideras kiel siajn egalulojn kaj samtempanojn kiel siajn subulojn. Siaj subulojn li konsideras kiel hundojn. Sin mem konsideras la centron de l'universo.

Modesteco devas iri kune kun memrespekto. Estante plej modesta, oni ne toleru malaltigojn al si. Neniel oni deprenu ies memrespekton. Oni havu respekton por si mem kaj ne forĵetu sin. Se vi forĵetas vin, neniu restarigos vin. Kiu perdis la memrespekton, malhavas ĉion. Nia tuta vivo devas esti aranĝita por akiri tiun estimon. Memrespekto tamen ne degeneru en memŝato.

DANKEMO

Tiu ĉi propreco estas malofta kaj tamen nedankemulo estas malbonulo. Multaj promesas orajn monojn antaŭe kaj klinas sin pro tio kel lakeoj, sed kiam la bonfaro aŭ servo estas plenumita, la promeso estas forgesata kaj la klinado ĉesas. Pruntedonu al amiko, vi admonos malamikon. La posedanto de bona karaktero ne celas dankemon kaj ne lasas sin timigi per maldankemo; tamen estas granda eraro esti maldankema. Maldankemo malkaŝas la egoiston. Se ni devas montri bonvolecon al iu, kiu ne montris bonvolecon al ni, kiom pli ni devas ĝin montri al iu, kiu ja faris tion! Oni ne devas flati siajn bonfarantojn, sed dankemo pro faritaj servoj ne estas flatado. Faritan servon oni neniam devas forgesi.

Mr. J. M. V. Stipriaan Luiscius

19an. Universalan Esperanto Kongreso en Danzing

La internacia Centra Komitato de la Esperanto mavado decidis akcepti la inviton de la Danziga Esperanto Asocio kaj Danziga Internacia Foiro okazigi la 19an. Universalan Esperanto Kongreson en Danzing (Libera urbo) Kaŭze de la plej ĝenerala deziro de la esperantistaro la kongreso okazos 28 Julio - 4 Aŭgusto 1927.

En la somero 1927 la esperanta mondo festos ne nur sian ĉiujaran kongreson en la libera urbo kaj ŝtato Danzig, sed estos pasintaj 40 jaroj de post la publika apero de nia kara lingvo: Esperanto.

La sukceso de la estonta kongreso ne dependos sole de ni. Ni bezonas la internacian publikon esperantistan. Ni bezonas vin ĉiuj! Por ke la kongreso povu forte efike ankaŭ sur la eksteran publikon, estas ankaŭ nepre necesa ne nur multnombra partopreno, sed ankaŭ reprezento de plej multaj landoj. Estas jubilea kongreso — ni aranĝos specialan karavanon al Varsovio, kie la esperantistaro starigis monumenton al la kreinto de la lingvo: D-ro L. L. Zamenhof.

Tial ni turnas nin aparte al la societoj esperantistaj en tiuj landoj, el kiuj oni ne povas atendi multaj alveturontoj, per la insista peto, ke ili jam nnn pripensu la kolekton de mono por la celo esti inde reprezentataj dum la kongres.o Se la esperantistoj en tiuj landoj, el kiuj

estas malfacile alveturi al la kongreso zorgos pri tio, ke ili povu pagi la vojaĝkostojn por almenaŭ unu reprezentanto, ili faros servon ne nur al sialanda movado sed ankaŭ al la tutmonda movado esperantista.

Nia movado tutmonda ja ests je la komenco de nova kaj grava epoko.

Venu! Venu! kaj kunportu la naciajn kostumojn kaj surmetu ilin ne nur dum la kongresfestoj, sed ankaŭ dum la promenado en la antikvaj stratoj kaj stratetoj de Danzig.

Tio estas tre grava afero por nia internacia kongreso en nia internacia antikva hanzaurbo Danzig!

L .K. K. — Aeltermann, prezidanto.

ARTOPLENA

Avo (al sia nepeto): Vilhelmo, iru al la trinkejo por serĉi botelon da biero.

Nepeto: Mi ne havas monon, avo.

Avo: Kial, mono! alporti bieron kiam oni havas monon ne estas arto. Vi devas iri sen mono.

Vilhelmo foriris kaj baldaŭ revenis; li metis la botelon sur la tablo, dirante:

—Jen estas la botelo, avo.

—La avo tuj prenis la botelon kaj, volante trinki, li rimarkis ke ĝi estis malplena, kaj li ekkriis:

—Kion signifas tio?... La botelo estas malplena!

Nepeto: Jes, avo, sed trinki bieron el plena botelo ne estas arto... oni devas trinki bieron el malplena botelo.

Viaje deestudio en Rusia — Folleto formato 16 x 23 — Una delegación oficial de empleados de correos y telégrafos de Suecia de diversas tendencias ha hecho un viaje de estudio a las oficinas de Correos y Telégrafos del Soviet. En un folleto ilustrado de 40 páginas y una presentación esmerada, relatan sus impresiones respecto a la organización de las comunicaciones en tan vasto país, además de una amplia descripción de la svisitas a los centros industriales

Los interesados en recibirlo pueden pedirlo a: Sveda Laborista Esperanto Asocio, Goteborg I Estocolmo, Suecia.

Entre los empleados postales y de telégrafos, la simpatía por el esperanto se acrecienta, una prueba más: la edición del folleto arriba mencionado en el idioma auxiliar internacional Esperanto.

BAHA'U'LLAH KAJ LIA MISIO, de Dro John E. Esselemont. — Folleto de propaganda bahaista editado en Esperanto por el "Esperanto Komitato de Bahaa-Movado" en Edimburgo.

DEKDU FUNDAMENTAJ BAHAAJ INSTRUOJ.— kun skizo de Bahaa historio kaj vortoj de Abdul-Bahaa. El bahaismo propaga una sola religión para todos y un idioma auxiliar: el Esperanto.

LA SUNO HISPANA — Contiene el Nro. 112, además de varios artículos de propaganda, un "Programa Custionario de Exámenes", el que habla por sí solo de la preparación de sus autores en el tema tratado. Estamos seguros ha de servir de modelo para las instituciones esperantistas de la América Española.

NI RICEVIS: Esperanta Junularo No. 39. La Movado No. 89. Pampa Libre. Ideas. Litova Stelo. No. 9. Culmine. International Language Okt. Revue de l'Univers No. 36. Oomoto No. 3. Svenska Aibeter Esperantisten No. 7-8-9. Nova Tago No. 2.

En el periodismo—"A Batalha", uno de los diarios más i importantes de Lisboa publica periódicamente una sección fija en Esperanto.

—**En las escuelas** — D. Benigno Luna, explica con gran éxito un curso de Esperanto en La Granja (Espeaña) a los niños de ambos sexos de las escuelas públicas locales.

—En Oviedo (España) el Sano. A. Giménez Mora comenzó una serie de conferencias por Radio, explicando un curso de Esperanto por un método especial y ameno.

VIZITO

Inĝeniero Eskil Hakansson vizitis [illegible] n pasinta monato, li estis instruisto de es[illegible] nto en Svedujo en la komenco de la jarcen

---

KORESPONDA [illegible] KO

Trilinia anonco: $ 0.50 ctvs. arg. mo[illegible] po foje

Montevideo (Urugvajo) Fraŭlo Emili[illegible] S[illegible]iess, str Cerro Largo 1620, konfitisto kaj bo[illegible]ema, dez. korespondi kun la tutmonda esperantistaro per I.P.K., certe respondos.

F. Clevillé komunikas al la esperantistaro kaj amikoj lian novan adreson: Strato Zamudio 4848, Buenos Aires.

Buenos Aires (Argentino) S-ano Graciano García. Str. Rioja 812, deziras korespondadi kun tutmondaj genaturistoj.

La oficiala representanto de "Argentina Esperantitsto" en Urugvajo, estas samideano R. Gabarain, Cerro Largo 1772. Montevideo.

KORESPONDADO DE REDAKCIO

M. Kastañeda, Bragado — Ni atendas viajn sciigojn.

— J. Rocafull — Florencio Varela F. C. S. Kial vi ne respondis al nia letero?

—V. Sowloff — Ree ni atendas vian viziton.